

Zápis z 20. jednání sekce SDRUK pro regionální funkce

Místo konání: Národní knihovna Praha

Datum konání: 2. 11. 2012

Přítomni: viz prezenční listina

Program:

Jednání řídila Mgr. Blanka Konvalinková, předsedkyně sekce SDRUK pro regionální funkce.

1. **Standard VKIS – zjišťování spokojenosti uživatelů** - PhDr. V. Richter a Bc. Gabriela Šimková (KISK FF MU Brno).

- Hodnocení spokojenosti uživatelů je dle Standardu VKIS (čl. 12) nutno provést 1x za pět let. Zjišťování spokojenosti uživatelů se provádí průzkumem/anketou, a to papírovou i elektronickou formou až na úrovni nejmenších knihoven. Je proto třeba dohodnout se na podobě (strukturu) dotazníků a formulacích otázek a speciálně pak na stručnější jednodušší verzi pro obecní knihovny.
- Každý z metodiků KK a PK by měl být proškolen a následně schopen proškolit knihovníky svého obvodu a připraven jim pomoci při měření spokojenosti. Je třeba se dohodnout na postupu a formách proškolení metodiků i knihovníků, kteří budou šetření provádět.
- **Bc. G. Šimková nabídla možnosti vzdělání knihovníků v této oblasti a vlastní realizace průzkumů v knihovnách** ve svém vystoupení Měření spokojenosti uživatelů, projektu Výzkumy.knihovna.cz a firmy Survio.com.
 - v roce 2010/2011 provedli průzkum v 201 knihovně – vysoké procento respondentů neprovádí vůbec žádné průzkumy (časová náročnost, nedostatek odborníků),
 - vznikl tutorovaný e-learningový kurz Základy výzkumů v knihovnách, na jaře 2013 se uskuteční 4. běh <http://kurzy.knihovna.cz>,
 - další možností je Webová kuchařka - „Jak na Výzkum?“ <http://vyzkumy.knihovna.cz/ucebnice/typy-vyzkumu>
 - 1. vzdělávací seminář pro metodiky proběhne v Brně na KISKu v 2. polovině ledna 2013 (30-40 míst), obdobně by mělo být realizováno i v ostatních krajích,
 - lze využít on-line aplikací Survio.com, šablony připraveny,
 - pro knihovny 99 % sleva, účet Diamond 100,- Kč na rok,
 - neomezené množství dotazníků a odpovědí, mutace ve světových jazycích,
 - průzkum, různá témata mohou knihovny zadat jako bakalářskou práci studentům KISKu.

Prezentace je přílohou tohoto zápisu.

Shrnutí:

- Krajské knihovny zařadí téma do krajských vzdělávacích plánů, aby metodici PK byli proškoleni a byli schopni proškolit další knihovníky a pomoci obsluhovaným knihovnám.
- Znění otázek v dotaznících by bylo vhodné připravit společně, výhoda jednotnosti.

2. Vliv veřejných knihoven na život uživatelů, průzkum - PhDr. V. Richter

- Od konce října probíhá v České republice celoevropský průzkum, který má za cíl porozumět vlivu, jaký mají veřejné knihovny v EU na život jejich uživatelů.
- Financuje Nadace Billa a Melindy Gatesových, podporuje organizace EBLIDA a SKIP. Gatesova nadace v rámci své Globální knihovní iniciativy financuje poskytování počítačů a připojení na internet ve veřejných knihovnách v řadě zemí.
- Cílem studie je zkoumat vliv knihovnických služeb, konkrétně informačních a komunikačních technologií v knihovnách na uživatele a způsob, jakým tyto technologie prospívají společnosti. Výsledná studie bude poskytnuta i orgánům EU.
- Podle pravidel sociálních šetření bylo náhodně vybráno 50 knihoven pro kvantitativní průzkum a 15 knihoven pro kvalitativní průzkum (rozhovory s pracovníky knihovna a návštěvníky). Průzkum provádí agentura TNS Aisa prostřednictvím sítě svých tazatelů.
- Doporučení, aby vybrané knihovny průzkum podpořily a vyšly tazatelům vstříc. Průzkum probíhá v 17 zemích po celé Evropě a jeho pozitivní výsledky mohou významně přispět k podpoře rozvoje veřejných knihoven.
- Také **Centrum pro občanské vzdělávání MU ve spolupráci s NK ČR a SKIP** začalo v létě a pokračuje v současnosti ze sérií průzkumů majících za cíl zmapovat **potenciál veřejných knihoven jako přirozených komunitních vzdělávacích center pro občany**, jak jej definuje Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015. Podrobněji na webu [Centra](#) včetně výsledků z 1. série šetření. Cílem je uplatnit projekt realizace občanské vzdělávání ve veřejných knihovnách na MŠMT.

3. Jak odměňujeme knihovny? – Mgr. L. Zemánková

Na základě opakujících se podnětů ze strany metodiků prezentovaly kolegyně ze tří krajů pravidla této aktivity, formu a průběh vyhlášení, angažovanost kraje, medializaci a zvýšení prestiže (nejen) oceněných knihoven a knihovníků u provozovatelů i občanů příslušného kraje. Cílem je, aby v co největším počtu krajů byly úspěšné knihovny a knihovníci oceňováni a jejich úspěchy medializovány cílem, vedle poděkování především knihovníkům a starostům obcí i posílení pozitivního obrazu o významu knihoven v očích veřejnosti.

Vybrány 3 kraje jako příklady:

• **Kraj Jihomoravský – Mgr. Monika Kratochvílová**

Dvojí oceňování:

1. V rámci SKIPu čestný titul Velkomoravský knihovník.

2. Ocenění za rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb v obci a podporu kulturního a společenského života - na Slavnostním setkání knihoven obcí Jihomoravského kraje uděluje MZK v Brně. Platforma pro oceňování neprofesionálních knihoven. Pořádají od r. 2011 za účasti představitelů kraje, zástupců pověřených knihoven, zřizovatelů oceněných neprofesionálních knihoven a knihovníků. Návrhy na ocenění - vedoucí regionálních oddělení pověřených knihoven JMK. Oceněné knihovny obdrží diplom, věcnou a finanční odměnu. V roce 2012 již třetí ročník.

• **Kraj Královéhradecký – PhDr. A. Součková**

Oceňuje knihovníky již 4. rokem a to pod záštitou hejtmana a za finanční účasti kraje a spolupráce SKIP a podpory sponzorů. Formou slavnostního večera, spojeného s čtením prvotin začínajících autorů, křtěním publikací SVK, letos i s vernisáží výstavy České veřejné knihovny včera, dnes a ...

Ocenění jsou udělována ve dvou kategoriích, profesionálním a neprofesionálním knihovníkům. Neprofesionálního knihovníka nominuje PK (po 1 z každého obvodu) a profesionála nominuje KK (podmínka minimálně 5 let v knihovně). Poděkování knihovně, která byla za kraj nominována na cenu Knihovna roku. Knihovníci nedostávají finanční odměnu.

• **Kraj Vysočina – Irena Císařová**

Malá knihovnická slavnost. V r. 2012 již 11. ročník! Nebyla psaná pravidla, záleží na výběru a nominaci z PK. Každá PK měla možnost navrhnout 3 až 4 knihovny. Protože bylo oceněno již 156 knihoven, a ocenění se nemohou opakovat, platí nová pravidla, na jejichž základě může být uděleno ocenění 2. stupně. Do této kategorie již po 1 knihovně za PK.

Podrobně i o podmínkách na http://www.kkvysociny.cz/modul_knihovnam/mks11.aspx

Průběh a zajištění komentován na pozadí fotoukázek.

V roce 2012 již začali s oceňováním i v kraji Středočeském, další kraje plánují takovou akci zavést. Důležité je získat k účasti krajské představitele, nejlépe zástupu hejtmána.

4. Statistické vykazování výkonů knihoven za rok 2012 – Mgr. L. Zemánková

- Roční výkaz o knihovně kult(MK) 12-01 za rok 2012 stejný jako za rok 2011.
- Bude vystaven na webu NIPOS a KI NK ČR (do konce listopadu 2012).
- Tiskopisy rozesílá NIPOS, v průvodním dopise i předkládací cesta a termíny (začátkem prosince t. r.).
- **Předkládací cesta** – termíny x termíny v Deníku (ústně od NIPOS).
 - Do 15. února 2013 ZK odešlou pověřené knihovně.
 - Do 15. března 2013 PK (překontroluje) a vloží za všechny obsluhované knihovny a za sebe do elektronického formuláře (stránky NIPOS) <http://statistika.nipos-mk.cz>
 - Do 20. března 2013 zašlou krajské knihovny svůj výkaz do NIPOS a překontrolují za své PK.
 - V uvedených termínech zašlou PK a KK Souhlas s publikováním údajů za sebe, případně komentáře k výkazům.

Statistická evidence činnosti knihoven v roce 2013 a 2014

- Deník knihovna na rok 2013 a 2014 již nebude NIPOS vydávat tiskem.
- Deník pouze ke stažení z webu NIPOS a KI NK ČR.
- Vystavení bude okamžitě elektronicky oznámeno.
- Krátká informace o možném vývoji organizace statistických šetření.
- Rámcová informace o kvalitě (i výsledcích) statistiky za knihovny obecní, za rok 2012 především oddílů VII. a VIII.

Následující dva body byly projednávány společně, ale pro přehlednost jsou zapsány samostatně:

5. Regionální funkce v roce 2012 a jejich financování v roce 2013 – informace metodiků a ředitelů KK

Praha

Na rok 2012 je k dispozici, dle původního plánu, 2 200 000 Kč.

Na rok 2013 plánována stejná částka, tj. 2 200 000 Kč, avšak může dojít k snížení o max. 2 %.

Prostředky na výkon RF jsou součástí celkového rozpočtu knihovny. Je-li krácen rozpočet knihovny, pak ve stejném procentu (jako v letech předešlých).

Střední Čechy

Na rok 2012 7 500 000 Kč a navýšení 500 000 Kč na knihy.

Na rok 2013 plánována stejná částka jako na rok předešlý, tj. 7 500 000 Kč, z toho 2,5 mil. na RF činnosti v KK. Rozpočet dosud neschválen.

Jižní Čechy

Na rok 2013 předložili návrh rozpočtu v rozsahu roku předešlého, tj. 11 000 000 Kč.

Plzeňský kraj

V roce 2012 5 950 000 Kč, avšak částka na RF pokráčena. V KK nebyly vůbec prostředky na metodickou činnost. Začala fungovat nová pravidla, prostředky se dělí dle počtu knihoven, nikoliv obyvatel. Z takto určené částky 30 % na nákup VF, do 40 % osobní náklady a zbytek na ostatní. KK v celkové sumě nefiguruje. Množství nakoupených knih nezvládají PK, především ty malé, zpracovávat v požadovaném čase. Na rok 2013 žádána stejná částka jako na rok 2012, tj. 5 950 000 Kč. Zatím pouze ústní ujištění, že se dále finance nebudou krátit.

Karlovarský kraj

Na rok 2012 přiděleny 3 591 000 Kč. Pro rok 2013 požadují částku ve stejné výši.

Ústecký kraj

Prostředky na RF pro rok 2013 navrženy ve výši roku 2012, tj. 8 000 000 Kč, avšak je avizováno pravděpodobné snížení, stejně jako snížení navrženého rozpočtu KK.

Liberecký kraj

Na rok 2013 navržen rozpočet ve stejné výši jako pro rok 2012 - 5 500 000 Kč. Změny možné.

Královéhradecký kraj

Prostředky na RF pro rok 2013 budou o 28 % zkráceny oproti roku 2012, tj. z 9 500 000 Kč na 6 840 000 Kč (původní představa kraje byla zkrátit o 50 %). I nakonec vyjednané snížení o „pouhých“ 28 % ohrožuje fungování RF v dosavadním rozsahu. Mimořádná porada ředitelů, jednání s představiteli kraje, dopis hejtmana starostům. Snaha, aby obce přispívaly na nákup VF, a to částkou 15 Kč na 1 obyvatele. Starostové povětšinou souhlasí, musí však být schváleno zastupitelstvy. Zde výsledky velkých jednání mohou být značně jiné. Forma příspěvku – dotace obce. Tak bude s penězi i nakládáno. Nepodaří-li se sdružit potřebnou částku na nákup VF, budou muset nákup VF a mezd v rámci dotace snižovat oproti roku 2012.

Pardubický kraj

Na rok 2012 byly prostředky RF kráceny o 30 % vůči roku 2011. Částka činila 4 mil. Kč. Z celkové částky musí na nákup VF věnovat 25 % prostředků. V roce 2012 měla problém s dodržením částky i KK. Nakonec obdržela 45 tisíc Kč dodatečně.

KK (ředitelka a metodička) jednala se starosty o možné spoluúčasti. Nejnižší částka byla stanovena na 2 Kč na 1 obyvatele. Spoluúčast obce bude muset být „odměněna“ i určitými výhodami ve službách? Požadavky si kladli i starostové. Budou vedeny 2 VF, neboť doplněné k. j. budou poskytovány pouze účastníkům sdružených prostředků, a to vedle souborů z původních VF. Pro rok 2013 navrhovala KK stejnou výši jako pro rok 2012. Rozpočet samozřejmě bude teprve projednáván a schvalován.

Kraj Vysočina

Dotace na RF pro rok 2012 činí 9 392 000 Kč a pro rok 2013 je plánována stejná částka.

Jihomoravský kraj

Na RF v roce 2012 13 450 000 Kč, totéž navrženo na rok 2013. Částka bude potvrzena až po ustavení kraje a schválení rozpočtu (konec listopadu). Avizována jsou určitá krácení, např. škol. Lze očekávat i krácení RF.

Olomoucký kraj

Plán financí na RF pro rok 2013 představuje částku 9 300 000 Kč jako na rok 2012. Krácení je však vysoce pravděpodobné, neboť již krácena i VKOL.

Zlínský kraj

Na výkon RF v roce 2013 navrhli částku ve stejné výši jako je na rok 2012, tj. 9 675 000 Kč. Snížení je však již nyní velmi pravděpodobné.

Moravskoslezský kraj

Na rok 2013 navrhli částku 13 526 000 Kč pro kraj a 963 000 pro KK, celkem 14 489 000 Kč (navýšení o 2,47 % - roční inflace spotřebitelských cen, avšak kraj avizoval částku ve výši letošního roku.

Závěr

Vzhledem k datu jednání této sekce nejsou ustaveny nové krajské orgány, a tudíž ani schváleny rozpočty.

Uváděné částky jsou návrhy krajských knihoven. Situace bude průběžně sledována a KI NK ČR vypracuje srovnávací tabulku stejnou jako [Přílohu zápisu 19. zasedání sekce SDRUK](#).

6. **Stav zpracování krajských koncepcí rozvoje knihoven, eventuálně jen RF** – ústní informace metodiků a ředitelů KK a písemné reakce na otázky týkající se příprav koncepcí položené Mgr. Marií Šedou a Mgr. L. Zemánkovou.

Otázky:

1. Připravujete/nepřipravujete koncepci. Jestliže ne, proč? (např. v běhu je stávající koncepce).

Dále otázky jen pro ty kraje, kde koncepci připravují:

2. Máte již zpracovanou osnovu (nebo teze) koncepce? Teprve zpracováváte osnovu?

3. Spolupracují na přípravě materiálu s vámi i další druhy (typy) knihoven? Pokud ano, pak které? Muzejní, galerijní, univerzitní, školní, další. (Prosím doplňte, nehodící se škrtněte).

4. Uvádíte v Koncepci kvalifikované odhady finančních nákladů na realizaci jednotlivých okruhů a úkolů? Kterých? Jde o odhad nebo kalkulaci?

5. Máte již stanoven termín zpracování, můžete jej uvést.

6. Budete předkládat koncepci ke schválení radě kraje, resp. zastupitelstvu, odboru kultury?

Vzhledem k nejrůznějším stádiím příprav v jednotlivých krajích, od schválení, až po očekávání ustavení krajských orgánů a seznámení s jejich požadavky na kulturu nebo dlouhému časovému přesahu platné krajské koncepce i s přihlédnutím k nejrůznějším obsahům (koncepce RF jako součást Krajské koncepce rozvoje knihoven, paralelní existence obou dokumentů, koncepce zachycující pouze RF) byla zpracována **tabulka, která je přílohou tohoto zápisu.**

Vývoj bude dále sledován a oznámen nejpozději na jarním zasedání sekce SDRUK pro RF (duben) 2013, nebo elektronicky.

7. **Priorita č. 12 – Podpora tvorby knihovních fondů** – PhDr. V. Richter

Snaha připravit podporu KF ve veřejných knihovnách (obecních, městských, pověřených) pro oblast jazykového vzdělávání a fondů zaměřených na cizojazyčnou literaturu, fondy pro migranty.

Připraven jednoduchý dotazník, který bude účastníkům elektronicky rozeslán (uskutečněno 12. 11.) s žádostí o vyplnění a vrácení do 15. 12. 2012

Dotazník dostupný na <http://goo.gl/lsJ72>

8. **Různé**

VISK – PhDr. V. Richter

Elektronické oznámení o vyhlášení programu 31. 10. Informace na webu [MK](#) a KI NK <http://visk.nkp.cz/>

Prostředky redukovány o 1/3. VISK 3 taktéž redukován. Projekty by měly být směřovány na region, nebo by měly mít regionální kontext.

PIK by měl v roce 2013 pokračovat. Jedná se o formu: financováno centrálně, nebo individuální dotace? Mnoho provozovatelů knihoven si nyní zajišťuje připojení samo, nebo

to považuje do budoucna za možné. PIK součást VISK, ušetří-li se náklady na něj, mohou tyto prostředky být použity ve VISKu. Možná je i spolupráce krajů.

Výkaz RF za rok 2012 - Mgr. L. Zemánková

Termín pro zaslání výkazu o RF nejpozději do **15. 3. 2013. Dřívější zaslání výkazu je vítáno!** Je nutné dodržovat strukturu výkazu, nepřidávat či nepřejmenovávat jednotlivé řádky (především zkontrolovat výkazy z PK). Prosím o tabulku obsahující sloupce za jednotlivé PK a za KK a součtový sloupec na celý kraj, tj. krajský výkaz. Nezamykejte soubory, sloupce ani buňky obsahující vzorce.

Výkaz sám bude stejný jako v předešlém roce. Vystaven bude na webu KI, v sekci Regionálních funkcí. Oznámí L. Zemánková elektronicky.

Zpráva o výkonu RF – Metodický pokyn¹ v kapitole 7 uvádí strukturu roční zprávy o výkonu RF. Je vhodné dodržovat uvedenou osnovu a zprávu vystavit na webových stránkách krajských knihoven nejpozději do **15. 3. 2013**. V posledních letech jsou Zprávy zpracovávány velmi stručně, nelze z nich mnohdy vyčíst ani základní fakta. Je třeba si uvědomit, že nejde o komentář k výkazu, nýbrž o výroční zprávu.

**Celostátní seminář Regionální funkce 2013 – Mgr. Blanka Konvalinková
se uskuteční ve dnech 21. a 22. října 2013 v Pardubicích**

Jarní porada sekce SDRUK pro RF: duben 2013 – L. Zemánková oznámí elektronicky.

Zapsali: L. Zemánková, R. Giebisch a J. Starcová

¹ Dostupné z: <http://knihovnam.nkp.cz/docs/MetPokynMK05.doc>